بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

[illegible]

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2021/HC-B12/61
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފަރާތް: -
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: [illegible]

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު

ނިމުނު ތާރީޚު: 29 ސަފަރު 1443
06 އޮކްޓޫބަރު 2021

ހައިކޯޓުގައި މައްސަލަ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚް: 20 ޞަފަރު 1443 / 27 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

- **އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:**
- ނަންބަރު: 145-B3/AN/2021/002 ނިންމުން
- ނިންމި ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ކޯޓުއަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: 15 ސެޕްޓެމްބަރު 2021
- ނިމުނު ތާރީޚް: 19 ސެޕްޓެމްބަރު 2021

ޖިނާއީ -ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު- ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާ- ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible]

ފަނޑިޔާރު ހަސަން ޢަލީގެ ރައުޔު (މި ރައުޔާއި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް އާއި ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޖީދު ޝާހިދު ކުރައްވައެވެ.)

ތަޢާރުފު

1. މިއީ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ފަރާތުން ނަންބަރު 171/PHF/2021/73 "ޕާސްޕޯޓް ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި ފަނޑިޔާރަށް ހުށަހަޅާ ފޯމު" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އެ އަމުރު ނެރުއްވުމަށް ޖިނާއީ ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލާގައި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B3/AN/2021/002 "ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމުމެއް" ސަބަބުން ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައި، އެ ނިންމުމަށް ޢިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް ދިވެހި ދައުލަތުގެ (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް) ގެ ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޢިސްތިއުނާފެކެވެ.

ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް

2. މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރގެ މަރުކަޒުގައި ކުރިން ހުރި، ހދ.ކުޅުދުއްފުށި/ ބިންގަނޑު، އެކި ދުވަސް އެ މިނިސްޓްރީގެ ބަޔަކު އަންނަން މުވައްޒަފުންނަށް އެކި ދުވަސް މަތިން ގުޅާލުމުން ޖިންސީ އަނިޔާއާއި، ޖިންސީ ގޯނާކުރުން، ޖިންސީ އަމަލުތަކާއި ފުރުޞަތު ކުޑަކުދިން ޖިންސީ ގޯނާކުރުމަށް ދައްކައިދީ ޖިނާއީ ކުށެއް ކަމަށް ބުނެ، ޖިނާއީ ކުށެއް ކުރި ކަމަށް ބުނެ މިނިސްޓްރީގެ ބަޔަކާ ދިމާލަށް ނުރައްކާތެރި ކަމެއް ކުރި ކަމަށް ބުނެ ޖިނާއީ ކުށެއް 4 މަހުގެ މުއްދަތަށް ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކުރުމަށް ކޯޓުން ދިނުމުގެ ހުކުމް ދިނުމުން، ޖިނާއީ ދީނާއި ހުއްދަތަކާ ޝަރީޢަތަށް ހާޒިރުކުރުމަށް ކޯޓުން ފުރަތަމަ ދިނުމަށްފަހު، އެ މުއްދަތު ފުރަތަމަ ދިނުމަށްފަހު އެއްވެސް މަޢުލޫމާތު ސަރަޙައްދުން އަންގާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަނބުރާ ނުވާތީއާއި، އަދި ވަކިވުމުގެ މައްސަލަ މިހާރު ނިންމުމާއި ދުރުން ގުޅުވައިގެން މައްސަލައިގެ ސަބަބުން ނިންމާލަދިނުން، އަދި ވަކިވުމުގެ ކުރިން ދިނުމަށްފަހު، އެހެން އަދި އެހެން ފަރާތަކުން ސަބަބުން އަދި ވަކިވުމުގެ މައްސަލަ ވަކިވުމުގެ ސަބަބުތައް ނިންމުމަށް ހުރަސްއަޅައި ކުރިމަތިވެދާނެ

ވަކީލުގެ ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ފަރާތުން ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅިއެވެ.[1] އެ ހުށަހެޅުން، ހުށަހެޅި ތާރީޚަކީ 15 ސެޕްޓެމްބަރު 2021 އެވެ.

3. ބުނެވިދިޔަ ހުށަހެޅުމުގައި ހިފަހައްޓަން އެދޭ ޕާސްޕޯޓުގެ ނަންބަރަކީ LA24E8931 ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެ ޕާސްޕޯޓަކީ 09 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ދޫކޮށްފައިވާ ޕާސްޕޯޓެއް ކަމާއި އެ ޕާސްޕޯޓުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚަކީ 09 ފެބްރުއަރީ 2026 ކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.

4. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްވެ ބުނެވުނު[2] ހުށަހެޅުމާ ހަވާލާދީ އަމުރެއް ނެރެދެވޭނެ މަގެއް ނެތްކަމަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވެއެވެ. އެ ނިންމުން ނިންމި ތާރީޚަކީ 19 ސެޕްޓެމްބަރު 2021 އެވެ.

5. އަދި ވަކީލުގެ ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދެވޭނެ މަގެއް ނެތްކަމަށް ނިންމި [illegible] [illegible] އެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ފޯމުގައި އަދި ވަކީލު [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގެ ހެކި [illegible] [illegible] ވަކީލު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާ [illegible] [illegible] [illegible].

6. މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B3/AN/2021/002 "ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި [illegible] [illegible]" އެވެ.

---

[1] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 171/PHF/2021/73 "ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] ފޯމު"

[2] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 171/PHF/2021/73 "ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރަށް އެދި [illegible] [illegible] ފޯމު"

އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާތައް

7. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B3/AN/2021/002 ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވަނީ ސަބުތީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި ނުކުތާ ހުށަހަޅައި، އެ ނުކުތާއާ ގުޅޭގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ވަކާލާތުކުރައްވައިފައެވެ. އެގޮތުން، ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ:

7.1 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-B3/AN/2021/002 (19 ސެޕްޓެމްބަރު 2021) "ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅުމާމެދު ނިންމިގޮތް" އިން ނިންމަވާފައިވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/08 ޤަޟިއްޔާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/48 ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ނިންމަވާފައިވާ ނިންމުމެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރާފަރާތުން ދައްކާފައި ވާހަކަތައް

8. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި މި ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއާއި ގުޅިގެން އަންނަނިވި ކަންކަން ވާހަކަދައްކަވައިފައެވެ.

8.1 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގައި، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން [illegible]

ކަމެއް [illegible] އެއީ؛

1. ޕާސްޕޯޓު ހިފަހައްޓަން ބޭނުންވާ މީހާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަމަށް ނުވަތަ، ކުށެއް ކުރަމުންދާކަމަށް ނުވަތަ، ކުށެއް ކުރަން އުޅޭކަމުގެ ހެކި ލިބިފައިވުން.
2. އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ފިލައިގެންދާން އުޅޭކަމުގެ ހެކި ލިބިފައިވުން.
3. އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދަތުރުކުރަންޖެހޭ ސަބަބެއް އޮތުން. ކަމަށް ބުނާ ބުނުން.

8.2 ބުނެވިދިޔަ ކަންތަކުގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ ކަންތައް މި މައްސަލާގައި ފުރިހަމަވެފައިވާތޯ ބަލާއިރު، ޕާސްޕޯޓު ހިފަހައްޓަން އެދި ހުށަހެޅި މައްސަލާގައި އަދި ވަކީލުގެ މައްޗަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި ދަޢުވާ ކޮށްފައިވާކަމާއި، އަދި ވަކީލުގެ މައްޗަށް ކުރާ ޖިންސީ އަނިޔާއާއި، ޖިންސީ ފުރައްސާރައިގެ ދަޢުވާއާ ގުޅުވާލެވޭ ގިނަ އަދަދެއްގެ ހެކި އަދި ވަކީލާ ދެކޮޅަށް [illegible] ޕާސްޕޯޓު ހިފަހައްޓަން ބޭނުންވާ މީހާގެ މިންގަނޑަކީ “probable cause” ނުވަތަ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުންކަމާއި، މި މައްސަލާގައި [illegible] ދަރަޖައަށް ހެކި ލިބިފައިވާކަން ބުނާ ބުނުން.

8.3 ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓުމަށްޓަކައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ދެވަނަ ކަންތައް މި މައްސަލާގައި ފުރިހަމަވެފައިވާތޯ ބަލާއިރު، އެކަން ފުރިހަމަވާތޯ ނުވަތަ، ނޫންތޯ ބެލުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 2021/SC-A/08 ޤަޟިއްޔާގެ 24 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާގޮތުން، އެ ޤަޟިއްޔާގައި:

> “ކަމުގެ ތުހުމަތުކުރާ މީހާ ދިވެހިރާއްޖޭ ދޫކޮށް ފިލައިގެންދާން އުޅޭކަމުގެ ބޮޑު ސަބަބު އޮތްކަން ނުވަތަ، [illegible]
>
> (1) އެ [illegible]
>
> (2) އެ [illegible]

(3) [illegible]

(4) [illegible]

(5) [illegible]“

[illegible].

8.4 [illegible] (1) [illegible] "[illegible]" [illegible].

8.5 [illegible] 7 [illegible] 1 [illegible] 2015 [illegible] "[illegible]" [illegible].

8.6 އަލި ވަޙީދުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވުނު މައްސަލައާ ގުޅިގެން ކްރިމިނަލް ކޯޓުން އަލި ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށްފަހު 09 ފެބްރުއަރީ 2021 ދުވަހު އަލި ވަޙީދުގެ ޕާސްޕޯޓު ދޫކޮށްލުމަށް އެ ކޯޓުން ނިންމުމާ ގުޅިގެން ފުރައިގެންގޮސް، އަމަލުތަކާއިހިލާފުވާ އިސްތިއުނާފުކުރެއްވި ސަބަބުތަކުގައި ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ، އަލި ވަޙީދު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރުމަށް ހުއްދަ ދޭންޖެހޭ ސަބަބުތަކާ އެއްގޮތަށް ކުރިމަތިވެފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި ހާޒިރުވާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން ދޭން ބޭނުންވާ ޕާސްޕޯޓު 4 މަސްދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ކޯޓުން ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރީގައި ކޯޓުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އަލި ވަޙީދު ދައްކާ ފިނޭންސް ސެކިއުރިޓީގެ މިންވަރު ޕާސްޕޯޓު ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އަޑު އަހާފައި ނުވާކަމަށާއި، ފުރިހަމަ ޝަރީޢަތުގެ ސޫރަތް ކޯޓަށް ބަލަންޖެހޭނީ ހަމައެކަނި ފިނޭންސް ސެކިއުރިޓީ ބަލައިގެން ނޫންކަމަށާއި، އަލި ވަޙީދު ފުރާނެ ގޮތް އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއް ނުކޮށް ވަކި ގޮތަކަށް ނިންމާފައިވާކަމަށް، ޝަރީޢަތުގެ ސޫރަތް ކަނޑައަޅާފައިވާ ހިސާބުން ބަލާއިރު ކަމާބެހޭ ޤާނޫނީ އުޞޫލަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ޖެހިފައިވާ ވަކިކޮށްލައްވަން އަލި ވަޙީދުގެ މައްސަލައިގެ ކުރިއަށްދާ ޝަރީޢަތުގެ ތަރުތީބު ހަމަ ކަމަށްވާތީ ވަކިން ސާބިތުކަމެއް ނެތް ކަމަށެވެ.

8.7 އަލި ވަޙީދަށް ދޭންޖެހޭ ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދޫކުރި ޕާސްޕޯޓުގެ އަމުރު އިސްތިޢުނާފަށް ހުށަހެޅުމުގެ ސަބަބުތަކުގައި ވަނީ 9 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ އަލި ވަޙީދު ފުރުމާ ބެހޭ އަމުރުގައި މުއްދަތު ހަމަވުމުން، އެ އަމުރު 7 (ހަތެއް) މަސް ދުވަހަށް ދޫކޮށް ދިނުމަކީ ދުވަސް ގިނަ ހަމަ މުއްދަތަކަށް ކަމަށާއި، އަލި ވަޙީދަށް ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި ހިނގާނެ ގޮތުގެ ސަބަބު، ޕާސްޕޯޓު ހަވާލުކުރުމުގެ އެހެން ބަދަލުތަކެއް ބަލާލާފައި ނުވާކަމަށާއި، ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ ގޮތުން ބަލާއިރު ފުރުމަށް ދޫކޮށްލުމަކީ ރަނގަޅު ނިންމުމެއް ނޫން ކަމަށެވެ.

8.8 އަލި ވަޙީދަށް ދައްކައިދިނުމުގެ ޚަރަދުކުރުމުގެ ފިނޭންޝަލް ސެކިއުރިޓީގެ ކަންކަން ބަލައިފައިވާ ސިޓީ ނެރުނު ފަހު ވަކިތަކަށް އަދާކުރަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ހިމެނޭ ގޮތަށް އަލި ވަޙީދު ހާޒިރުވާނޭކަމުގެ ޔަޤީންކަން ދޭނެ އުސޫލަކާ އެއްގޮތަށް މައްސަލައާ ގުޅޭގޮތުން ބަލާފައިވާ އަލި ވަޙީދު ފުރުމުގެ ހުއްދަ ދޫކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ ފަހުގެ ގޮތަކީ ރަނގަޅު ގޮތެއް ނޫންކަމަށް ހުށަހެޅުއްވާފައި ވާކަމަށް ބުނެ ދެވެއެވެ.

8.9 ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ އުޞޫލުތަކުގެ އަލީގައި އަދި ފަރީޤަކީ ހަމައެކަނި ރިޢާޔަތް ކަމަށް ބެލެވޭ މިހެން ނޫންކަމުގައި، އަދި ފަރީޤަކީ މިހާރުވެސް ސަރީޙަކަށް ރިޢާޔަތްވާ، އަދި ފަރީޤުގެ މަޞްލަޙަތް އުޞޫލުގައިވާ ދަތުރުކުރަން ޖަވާބުދާރީވުމަށް އޮންނަ ހުރުމުގައި ދިފާޢުއަށް އުނބުރި ނާންނާނެކަން ވަކިން ސާފުކަމަށް ބުނާ ބުނުން.

8.10 އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައިވާ ނިންމުމުގައި އަދި ފަރީޤުގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރުއްވުމުން ނިންމި ނިންމުން ބިނާކުރި ފުރަތަމަ ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޯޓު އަމުރަށް އެދި ހުށަހެޅި ފޯމުގައި އަދި ފަރީޤު ދިފާޢުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު އުޅޭ ކަމުގެ ހަނި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަމަށް، ނަތީޖާއަށް އެ ފޯމުގައި ހިމެނޭ ގޮތުގައި

- އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓާއި،
- 09 ޖެނުއަރީ 2021 ދުވަހު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދުއްވަރުގެ އެރެސްޓް އަރިސްޓްވޮރަންޓާއި،
- ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/64 ފައިސަލާއާ ގުޅޭ ކޯޓުގެ ހުކުމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ މައްސަލައާއި،
- ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-HCL/15 އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ހުއްދައާއިދު ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންގެ ނިންމުން މުރާޖަޢާކޮށް ނިމުނު ގޮތާއި،
- ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-A/104 ފައިސަލާއާއި،
- ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/48 ފައިސަލާއާއި،
- ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅުއްވުން އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީ ހުށަހަޅާފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ބުނުން.

8.11 އިސްވެ ބުނެވުނު ހެކިތަކަށް ބަލާއިރު [illegible] ރިޕޯޓުގައި [illegible] ޝަރީޢަތަށް [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓު އަދި ހައިކޯޓު [illegible] 09 ފެބުރުއަރީ 2021 ދުވަހު [illegible] 2021/HC-B12/48 [illegible] 2021/HC-B12/48 [illegible].

8.12 [illegible] 75 [illegible].

8.13 [illegible] 75 [illegible].

8.14 އަދި މީގެ އިތުރުން [illegible] ވަކީލު [illegible] ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/48 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ފަރާތުން [illegible] [illegible]

9. [illegible] ފަރާތުން [illegible]:

"[illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-B3/AN/2021/002 (19 ސެޕްޓެމްބަރު 2021) "[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]."[3]

މިފަދައިންނެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރާ ކަންތައްތައް

10. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[3] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 11

ސުވާލަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު[4] ގެ 75 ވަނަ މާއްދާ ދިވެހިރާއްޖެ ދުސްތޫރާ ގޮސް ހިމަނައިގެން އޮތް ދިރުމުގެ ޙައްޤާ ބެހޭ ގޮތުން ދައުލަތުގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ސަބަބުން އެހެން ދާއިރާގައި އަރައިގަތުން ދެކޭތޯއެވެ.

11. ފަނޑިޔާރުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީން އިޝާރާތްކޮށްފައެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 142 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ފަނޑިޔާރުންނަކީ މުސްތަޤިއްލު ބައެކެވެ. ފަނޑިޔާރުން އަމަލުކުރަނީ ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނަށެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅައިފައި ނުވާ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތަށް ފަނޑިޔާރުން ޙުކުމް ކުރަންވާނެއެވެ. ފަނޑިޔާރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އާއި ޤާނޫނު އެއްގޮތަށް ކަންތައްތައް ތަންފީޒުކުރަންވާނީ ވަކިފަރާތަކަށް ތާއީދުނުކޮށް، ވަކިފަރާތަކަށް ދެކޮޅުނުހަދާ، ބިރުވެރިކަމެއް ނެތި، އިންސާފުވެރިކޮށް ކުރުމެވެ."

މި ފަދައިންނެވެ.

12. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖިނާއީ ކުށްތަކުގެ ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި، ޖިނާއީ ކުށްތަކުގެ ދަޢުވާ އުފުލުމާއި، އަދި މައްސަލަތަކުގެ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގައި ޢަމަލުކުރަން އުސޫލުތައް ބަޔާންކޮށްދޭ ޤާނޫނަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުކަން އެނގެން އޮވެއެވެ.[5]

13. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ އަށްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކުން ހައްޔަރު އިތުރު ބެހޭގޮތުންނެވެ. ޤާނޫނުން ދޭ ބާރުގެ ދަށުން ހިފުމުގެ އިޖުރާއަތު ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އެ ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި ބޭނުންވާ ތަކެތި ހޯދުމަށް ޓަކައި ވަގުތީ ހިފުން، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކުން ހިފާ އެހެނިހެން ތަކެއްޗާއި، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުމަށް އޮވެއެވެ. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި އެހެން ތަކެތި ހިފެހެއްޓުމުގައި، މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއިން ތަކެތި ނަގާ ނިސްބަތްވާ އިސްތިސްނާ، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާތަކުން ހިފެހެއްޓޭނެއެވެ."

މި ފަދައިންނެވެ.

---

[4] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 1 ވަނަ މާއްދާ

14. އަދި ބުނެވިދިޔަ އަށްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާރުތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ބާރުތައް ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެއެވެ. އެ ބާރުތަކަކީ:

14.1 ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް ހާޒިރުވާން އެންގުން.

14.2 ހާޒިރުކުރުމަށް ސަމަނުކޮށް ފޮނުވުން.

14.3 ބޭންކް އެކައުންޓް ފްރީޒްކުރުން.

14.4 އެކައުންޓެއްގައިވާ ފައިސާ ހިފެހެއްޓުމާއި އެ ފައިސާއިން މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުން.

14.5 ފޯނު މުޢާމަލާތު އަޑުއެހުމާއި ބެލުން.

14.6 ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުން.

15. ހުށަހެޅިފައި މިވާ ޤަޟިއްޔާގައި ސުވާލު އޮތީ، ބުނެވިދިޔަ ބާރުތަކުގެ ތެރެއިން، ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމާއި ގުޅޭގޮތުން އޮތް ބާރުވެރިކަމެވެ. އެހެންކަމުން، ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާގެ ނައްސުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުޞޫލު ފުރިހަމަވުން މުހިއްމުކަމުގައި އަހަރެން ދެކެމެވެ.

16. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ[6] 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ:

"(ހ) މީހަކު ކުށެއް ކުރިކަމަށް ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަމުންދާކަމަށް ނުވަތަ ކުށެއް ކުރާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބު ހުރިކަމަށްވާނަމަ، އަދި އޭނާ ރާއްޖެއިން ފިލައިގެން ދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބު ހުރިކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ ޕާސްޕޯޓު، ކާޑު އަދި އެފަދަ ލިޔުން ހިފެހެއްޓުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މިމާއްދާގެ ޕާސްޕޯޓް ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ލިޔެކިޔުން ހިފެހެއްޓޭނީ ކޯޓުގެ އަމުރަކުން އެކަނި ކޯޓުން ހުއްދަ ދިނުމުން، އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭގޮތުން ހުށަހެޅުމުންނެވެ.

1. ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުން ބޭނުންވާ މީހާގެ ނަމާއި އެޑްރެހާއި ޕާސްޕޯޓް ނަންބަރު؛

2. ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުން ބޭނުންވީ ކޮން ކުށެއްގައިކަން ނުވަތަ ކުށެއް ކުރަމުންދާކަމަށް ނުވަތަ ކުރާނެކަމަށް ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބު؛

3. [illegible]؛

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016

4. އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ފުރައިގެންދާން އުޅޭ ކަމަށް ބެލެވޭ ސަބަބު، އަދި ކަމާ ގުޅޭގޮތުން ލިބިފައިވާ ހެކި؛

5. އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޑުކުރަންޖެހޭ ސަބަބު؛

6. އެ އަމުރުގެ ދަށުން ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓަން ބޭނުންވާ މުއްދަތު.

(ށ) މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ނުކުތް ކޯޓު އަމުރުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން [illegible].

1. އަމުރުގެ ދަށުން ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓަން ބޭނުންވާ މީހާގެ ނަމާއި އެޑްރެހާއި ޕާސްޕޯޓް ނަންބަރު؛

2. އޭނާ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަން؛

3. އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޑުކުރުވަން ބޭނުންވާ ސަބަބު؛

4. [illegible] [illegible] [illegible]؛

5. އެ އަމުރުގެ ދަށުން [illegible] ޕާސްޕޯޓް [illegible] [illegible]، އެ [illegible] އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] [illegible]؛

6. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible].

(ނ) ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކުން މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަމުރު ހޯދުމަށް އެދޭނަމަ، އެ އަމުރު [illegible] [illegible]، އަންނަނިވި ކަންކަން އެ [illegible] [illegible] ހިމަނަންވާނެއެވެ.

1. ޕާސްޕޯޓް ހިފަހައްޓަން ބޭނުންވާ މީހާ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ހެކި ލިބިފައިވުން؛

2. އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ފުރައިގެންދާން އުޅޭ ކަމުގެ ހެކި ލިބިފައިވުން؛

3. އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޑުކުރަންޖެހޭ ސަބަބާ [illegible].

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި، އެ އަމުރު ނެރޭ ދުވަހުގައި، އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް [illegible] އިމިގްރޭޝަނަށް، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ. އަދި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] މި [illegible] [illegible]، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ މީހަކަށް [illegible]، އެ އަމުރުގެ ކޮޕީއެއް [illegible] [illegible] 36 (ތިރީސް ހައެއް) ގަޑިއިރުގެ [illegible] [illegible] [illegible].

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ނެރޭ އަމުރުގެ މުއްދަތު، [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible].

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަނުވަނީސް މި މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible].”

މިފަދައިންނެވެ.

17. ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު ދޫކުރުމާ [illegible] ކަންކަން ބަޔާންކޮށްދީފައިވަނީ [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ގަވާއިދުގައެވެ.[7] މިގޮތުން، އެ ގަވާއިދުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގައި އެފަދަ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާނެ ގޮތާއި، އެ އަމުރު އޮންނަންވީ ގޮތާއި، އެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ޢަމަލުކުރަންޖެހޭނެ ގޮތް ފަދަ ކަންކަން އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަން އެނގެންއޮތެވެ.

18. ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަމެވެ.

18.1 ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ [illegible] ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަށް [illegible] ވަކި ޚާއްޞަ ޙާލަތްތަކެއްގައިކަން އެ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަކަން.

18.2 ބުނެވިދިޔަ [illegible] ޖިނާއީ ކުށެއް [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] އުޅޭކަން [illegible] އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ، އަދި އޭނާ ފިލައިގެން [illegible] [illegible] ބެލުމުގައި އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާ ހާލަތް ކަން އެނގެން އޮންނަކަން.

18.3 އަމުރެއް ހިފެހެއްޓުމުގެ ޕާސްޕޯޓު ޙާލަތުގައި އުޅޭ ފިލައިގެން ގޮސް ބޭރަށް ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] މި މާއްދާގެ ނަޞްސުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާކަން.

18.4 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެހެންވެސް [illegible] ހިފެހެއްޓުމަށް ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް [illegible] ބެލުމުގައި [illegible] ކުރަންޖެހޭ [illegible] ހުށަހަޅާއިރު، ކޯޓަށް އެދި ފިލައިގެންދާން އުޅޭ ކަމަށް ބެލެވޭ ސަބަބު، އަދި ކަމާ ގުޅޭގޮތުން [illegible] [illegible] އޮންނަކަން.

---

[7] 2021-SC-REG-01 ނަންބަރު

18.5 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެނޫންވެސް ރަސްމީ ލިޔުމެއް ހިފެހެއްޓުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރު، ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކުގެ ތެރޭގައި އެމީހަކު ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ފިލައިގެން ދާން އުޅޭ ކަމަށް ބެލެވޭ ސަބަބު، އަދި ކަމާ ގުޅޭގޮތުން [illegible] ހުށަހަޅަން ނެތްކަން.

18.6 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެނޫންވެސް ރަސްމީ ލިޔުމެއް ހިފެހެއްޓުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރު، ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކުގެ ތެރޭގައި އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޑުކުރުވަންޖެހޭ ސަބަބު ހުށަހަޅަން ނެތްކަމަށް.

18.7 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާ އެނޫންވެސް ރަސްމީ ލިޔުމެއް ހިފެހެއްޓުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހަޅާއިރު، ފުރިހަމަ ކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތުތަކުގެ ތެރޭގައި އޭނާ އަނބުރާ ދިވެހިރާއްޖެ ގެނެސް މަޑުކުރުވަންޖެހޭ ސަބަބު ހުށަހަޅަން ނެތްކަން.

18.8 މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ނެރޭ ކޯޓު އަމުރުގައި ބަޔާންކުރަންޖެހޭ ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި އޭނާ ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޑުކުރުވަން ބޭނުންވާ ސަބަބު ނެތްކަމަށް.

18.9 މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ނެރޭ ކޯޓު އަމުރުގައި ބަޔާންކުރަންޖެހޭ ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި އޭނާ އަނބުރާ ދިވެހިރާއްޖެ ގެނެސް މަޑުކުރުވަން ބޭނުންވާ ސަބަބު ނެތްކަމަށް.

18.10 މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ނެރޭ ކޯޓު އަމުރުގައި ބަޔާންކުރަންޖެހޭ ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި އެ އަމުރު ދެމިއޮންނާނެ މުއްދަތު، އެ މުއްދަތުގައި އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދިއުން މަނާކަން ބަޔާންކުރަން ނެތްކަމަށް.

18.11 މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible]، [illegible] އަމުރު [illegible] [illegible] ކޯޓުން [illegible] ކަންތަކުގެ ތެރޭގައި އޭނާ ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނެތްކަމަށް.

18.12 މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެދިރިސާލަ، ފަރިތަކޮށް އަމުރު ނެރުނުއިރު ފުރިހަމަ ވާތީ ބަޔާންކޮށް ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި އޮތް ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ހިނގައިދާނެކަމަށް އިތުރު ކަމުގެ ހުރި ބަލައިގަނެވޭކަން އެކަށީގެން ނުވާކަން.

18.13 މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެދިރިސާލަ، ފަރިތަކޮށް އަމުރު ނެރުނުއިރު ފުރިހަމަ ވާތީ ބަޔާންކޮށް ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި އޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޖުބޫރުކުރަނިވި ސަބަބެއް އެއްވެސް ބަލައިގަނެވޭކަން އެކަށީގެން ނުހުރިކަން.

19. ސަރަހައްދުތަކުންނާއި ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 44 ވަނަ މާއްދާ އާއި އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖަދުވަލުތަކުގައި ހުރި ކަންކަމަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

19.1 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުގެ ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖޭގައި މަޖުބޫރުކުރާނެ ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައި ނެތްކަމެވެ.

19.2 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުގެ ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ހިނގައިދާނެކަމަށް އުޅޭކަމަށް ބުނެ ސަބަބު ބަޔާންކޮށްފައި ނެތްކަމެވެ.

19.3 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުގެ ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފޯމުގައި އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ހިނގައިދާނެކަމަށް އުޅޭކަމަށް ދެވިފައި ކަމެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނެތްކަމެވެ.

19.4 ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުގެ ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ނިންމި ސަބަބު އަމުރު ބަޔާންކުރެވޭ ނަމްބަރު ޖަދުވަލު 11.08 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، " ... ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެންދިއުން މަނާކުރެއްވިކަން އެނގޭއިރު... އަމުރުކޮށްދެއްވުން." މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި އޮންނަކަމެވެ.

20. މަތީގައި އިސްވެދިޔަ ކަންކަން އެއްކޮށްލުމުން، އަދިކޮންމެހެން، ވިސްނާއިރު ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުގެ ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ ކުރީ އަމުރު ހުކުމުން އެދުމަކީ އަދި އެކަމަށް އަމުރު ނެރުނުއިރު ބަލާފައިވާ ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ދަތުރުގެ ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ބަލަން މިކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިމިގްރޭޝަން ސިސްޓަމުގެ ކުރިން ލިޔެވިފައި. އަދި އަމުރު

ހާސިލުކުރުމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ނަތީޖާއަކީ އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދިއުން މަނާކުރުން ކަމުގައިވާތީއެވެ. ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް މީހަކު ދިއުމަށްވުރެ، އެއީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދިއުން މަނާކޮށް ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދަން އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެދިވަޑައިގެންނެވިކަމަށް އަދި އެފަދަ އަމުރެއް އެ މާއްދާގެ ދަށުން ނެރެވިދާނެކަމަށްވެސް އަހުރެން ނުދެކެމެވެ.

21. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން، ފާހަގަކޮށްފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަށް ބަލާއިރު، އެ ނުކުތާގައި ބުނެފައިވާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުން:

21.1 ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)،

21.2 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/08 ގަޟިއްޔާ އަދި

21.3 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/48 ގެ ޙުކުމުގައެވެ.

22. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މިވާ ނިންމުން ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ބުނި ނަމަވެސް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްތިސްނާތަކާއި ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި މުޅި މާއްދާގެ މަޤްޞަދަށް ބަލާލުމުން، ޤާނޫނުއަސާސީން [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގައި އެދުނު ފަދަ އަމުރެއް ނެރެވިދާނެ ކަމަށް [illegible] ޤާނޫނު ތަޠްބީޤުކުރުމުގައި އެއީ އެ މީހަކު ރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދިއުމުގެ ކުރިން އެފަދަ އަމުރެއް ނެރުމެވެ. މީހަކު މި ރާއްޖެއިން ދިއުމަށްފަހު އެ މީހަކު [illegible] ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޕާސްޕޯޓު ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ ކޯޓު އަމުރެއް ނެރުމުގެ ފުރުޞަތު ޤާނޫނީ [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތް [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖެއިން [illegible] [illegible] ކަމަކަށް އަހުރެން ނުދެކެމެވެ. ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] ޕާސްޕޯޓު ހިފެހެއްޓުމުގެ ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބާރު، ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] [illegible] އަދި މި [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ދިއުމާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ޕާސްޕޯޓު [illegible] އެ މާއްދާގައި [illegible]، ޕާސްޕޯޓު ހިފަހައްޓަން އެއްވެސް [illegible] [illegible] [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި އޮވެއެވެ. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޕާސްޕޯޓު [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނިންމުމަކީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާ ޚިލާފު ނިންމުމެއް ނޫންކަމެވެ.

23. ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/SC-A/08 މައްސަލައާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] ޕާސްޕޯޓު ހިފަހައްޓަން [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެހެންކަމުން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

24. އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/48 މައްސަލައާ [illegible] [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible] ޕާސްޕޯޓަކީ، އެ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުން އެ [illegible] [illegible]. އަދި އިސްތިއުނާފުކުރެވިފައި މިވާ ނިންމުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2021/HC-B12/48 މައްސަލައާ [illegible] [illegible]

ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް އަރުވަނީވެއެވެ. ދިވެހިރާއްޖޭން ބޭރުގައި ހުރި މީހެއް ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރުން މަނާކޮށް ޕާސްޕޯޓް ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު ނެރުއްވާފައިވާކަމަށް ބުނެފައިވަނީ ހައިކޯޓުގެ ފަސްޓްއިންސްޓަންސްގައި އެއްގޮތް ހަމަޖެހިފައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަށް އަރުވަން ނުދެއްވެއެވެ.

25. ބަޔާންކުރި ދިޔަ ސަބަބުތަކާއެކު އެހެން ހުކުމްތަކުގެ، ދާއިރާއިން ބޭރަށް ފުރުމުގެ އަދި މީހެއްގެ ޕާސްޕޯޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބޭނުމަކަށްޓަކައި ހިފެހެއްޓުމާއި ނެރުއްވާ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު ވަކި މުއްދަތަކަށް ބާރުގައި ހުރުމަކީ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްކަމުގައި އަރުވަން ނުދެއްވެއެވެ.

26. ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ޕާސްޕޯޓް ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރަކީ ވަކި މުއްދަތަކަށްކަމުގައި، ވަކިކޮށް ކުރިން ހުށަހެޅޭ ގޮތުން ނެރޭ އަމުރެއްކަން އެ އަމުރުގެ އަދި ހުކުމުގެ މާނައިން އެ އަމުރު އަންނަނިވި ގޮތުގެ ނިޔާއަށް ބަލައިގެން ވަކިވެދާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ. އެ އަމުރުގެ ނަމަކަށް "ޕާސްޕޯޓް ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރު" މި ނަމުން ނަންދީފައި ވިޔަސްވެސް އެ އަމުރަކީ އުސޫލުން ހުކުމަކަށް ދަމަހައްޓާލެވިދާނެ އަމުރެއް އަދި އެ އަމުރުގައި ހިމެނުނު އިތުރު ކަންތައްތަކަކީ ބޭރުގެ އެ އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހުރި މީހެއްގެ މައްސަލަ ނިމުމާހިނދު އަމުރެއް ނެރެވޭނެ ވަރަށް ސާފުކަން އެނގޭއެވެ. އެހެނީ، އެ އަމުރަކީ އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރައިގެން ދިޔުން މަނާކޮށްފައިވާކަން އެނގޭއި އެ މީހާގެ ޕާސްޕޯޓް ނުވަތަ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓް ހިފެހެއްޓުމަށް ގޮތެއްވެސް އިތުރު ޤާނޫނުގެ މައްސަލައިގެ އަމުރަކަށް ވާތީއެވެ.

27. ވީމާކަމަށް އަމުރެއް ނެރުއްވުމުގެ ބާރު ލިބިފައިވާކަން، އެ އަމުރުގެ ނިންމުން ހުރި ހާލަތުގައި ވަކިކުރުމާއި ފާސްކަމަށް ކަމުގެ އަރުވަނީވެއެވެ. މީހަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ފުރާ ޖެހިދާނެކަމަށް ތެދު، އެކަން ހުށަހަޅާފައިވާ ގޮތުން ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އަމުރެއް ކުރުމަށް އެދުނަމަ، އެ މީހަކު ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންސާފުގެ ނިޒާމުގެ ކުރިން އެކަމަށް އެދުނުކަމުގެ ސަބަބުން. އަދި އެގޮތަށް އަމުރެއް ނެރުމަށް އެ މީހާ

ދާއްޖެހޫރުކަން ހިއްކުމުގެ ކުރިން އެ އަމުރު ނެރެގެން ވެރިވި އެ އަމުރު ނެރުމުގެ މަޤްޞަދު ހާސިލްވާނެކަމަށް

އަދި ދުރުދުރުހެކިވެ.

28.އެހެންކަމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 145-B3/AN/2021/002 (19 ސެޕްޓެންބަރު 2021) "ޕޯޖު އަދުރަށް އެދި ހުރަހެއް ހުރަސްކޮށްލުމުގެ ނިސްބަތުގައި" ގޮތުން ދިފާޢުކުރުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެ ފާސްކުރި ހަމައެއް ޤާނޫނީ ބަސްބަޔާންކޮށް ދެއްކިފައިވާ ސްޓޭޓްގެ ޝަރީޢަތުން ކުރިން ފަރާތުގެ އެދުމުގެ މިހާރުގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ހިފެހެއްޓުމަށް ފެނުނު އިޖުރާއަތުގެ ގާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ގެނައުގައި ހިމެނޭކަމަށްވާތީވެ، ގަވާއިދުތަކުގެ ނަތީޖާ، އަމުރަށް އިތުރުން އެހެން ހުކުމެއް ހިމެނޭ ހިތްހަމަޖެހޭގައި ނުވާ ފެނުނު، ދާއިރާއިން ފުރިހަމަކޮށް ދަނޑިވަޅު ދަތިކަމާއި ޖެހިފައިވާ ދީނީގޮތުން ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރުގެ ޝަރުޢީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 75 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، މި ހުކުމްގައި، ނިންމުމުގެ ބަޔަކު އެޕީލްކުރި އަމުރުނަމަ ފަސްކުރުމަށް ނިންމައިފީމެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އަލީގެ މަތިން ހުކުމުން، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދަށުކޯޓުން ހުށަހަޅާފައިވާ ކާރިދިނުމާ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 171/PHF/2021/73 "ޕްރޮސީޖަރ ނަފަހަ ޖަހަފެއް ދައުލަތުން ހިފެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް އަދި ފަރާތްތަކުން ހުށަހަޅާ ފުރު" ގައި ބައްޔިނާތަކާއި މައްޗަށްމެއެވަ މައްސަލަ ބަލައިގަނެ، އެ ކޯޓުގައި ބައްލަވާފައިވާ، ހިލާފުވުމުގެ ބަޔާނެއް، އަދި ފަނޑިޔާރު ޕްރޮސީޖަރ ހިޔުމަންރައިޓްސް އަމުރެއް ނެރުއްވުން ހުކުމްކުރެއްވި ކުރިމަތިލާ ކާޑުން ހިފެހެއްޓުމުގެ ކުރިމަތިލާ ކާޑުގެ ނަންބަރު 145-B3/AN/2021/002 "ޖާގަ އަމުރެއް އަދި ކުރަނީ ހުކުމްކުރުމަށް ނިންމިއެވެ" ޤާނޫނު ހިފެހެއްޓުމުގެ ބަދަލުތަކުން ނިންމެވި ކުރިމަތިލާ ފަރާތުން، އެ ކޯޓުގައި ބައްލަވާފައިވާ، ހިލާފުވުމުގެ ބަޔާނެއް، އަދި ފަނޑިޔާރު ޕްރޮސީޖަރ ހިޔުމަންރައިޓްސް އަމުރު، އަދިވެސް ނިމިފައިވާ ކުރިމަތިލާ ފަރާތުން މި މައްސަލަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބާތިލު ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ހުކުމްކުރީމެވެ.

މި މައްސަލަ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު
(ރިޔާސަތު)
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން މަޒީދު